

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
ZA 2019 ROK

Dąbrówno, marzec 2020 r .

WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjęty został Uchwałą Nr XLIII/253/18 Rady Gminy Dąbrówno z dnia 30 stycznia 2018 roku, planowany jest do realizacji w latach 2018-2024

Program jest skierowany do lokalnej społeczności Gminy Dąbrówno i do wszystkich tych, którzy na co dzień są świadkami przemocy, doświadczają przemocy lub też ją stosują, jest również skierowany do różnego rodzaju służb społecznych, instytucji czy organizacji pozarządowych, które w swojej działalności spotykają się z problemem przemocy domowej. Program ten ma charakter profilaktyczny i edukacyjny.

Opracowanie i realizacja Gminnego Programu ma na celu stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc, zwiększenie dostępności i skuteczności programów profilaktycznych, profesjonalnej edukacji osób działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą, prowadzenie programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy, dostarczenie wiedzy społeczeństwu o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem, propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych i prawnych, związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; motywowanie społeczności lokalnych, mass mediów, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 2018 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 2473);
- Ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj.(Dz. U. z 2019r., poz. 1111 z póź., zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 322);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 2128);

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30).

Ponadto Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2024 jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (Uchwała Rady Ministrów Nr 76 z 29 kwietnia 2014 r. M. P. z 2014, poz. 445);

CEL GŁÓWNY: Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych.

Cel główny jest realizowany poprzez cele szczegółowe:

1. Interdyscyplinarną współpracę służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w ramach działań interwencyjnych –procedura „Niebieskie Karty”.
2. Zwiększenie skuteczności pomocy i ochrony dla osób doznających przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności działań motywacyjno –interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Podniesienie skuteczności działań służb świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy.
6. Działania edukacyjne skierowane do osób dorosłych służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
7. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Dąbrówno wobec zjawiska przemocy.

Niniejsze sprawozdanie zostało opracowane w oparciu o sprawozdawczość podmiotów współrealizujących Program:

- 1) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrównie,
- 2) Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrównie,
- 3) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrównie,
- 4) Posterunku Policji w Dąbrównie,
- 5) Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ESKULAP w Dąbrównie,
- 6) Publicznej Szkoły Podstawowej w Dąbrównie,
- 7) Publicznej Szkoły Podstawowej w Marwałdzie,
- 8) Publicznej Szkoły Podstawowej w Elgnowie,

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w celu zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie podejmują szereg działań ukierunkowanych na obniżenie tego niekorzystnego zjawiska.

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE DĄBRÓWNO ZA 2019 r.

Cel szczegółowy nr 1. Interdyscyplinarna współpraca służb i instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym w ramach działań interwencyjnych – procedura „Niebieskie Karty”

Realizacja programu odbywa się poprzez prowadzenie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Dąbrównie wykonuje zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Z 2020r. poz. 218) i wynikające z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2024 r.

W 2019 roku odbyły się cztery posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego:

- 25 lutego 2019 r. - uczestniczyło 9 członków Zespołu
- 31 maja 2019 r. - uczestniczyło 8 członków Zespołu
- 9 sierpnia 2019 r. - uczestniczyło 10 członków Zespołu
- 30 listopada 2019 r. - uczestniczyło 9 członków Zespołu

Na posiedzeniach Zespołu, przy udziale zaproszonych koordynatorów Grup Roboczych, omawiane były sprawy związane z toczącą się realizacją procedur "Niebieskie Karty".

Omawiano i podejmowano również szereg spraw związanych z:

- prawnymi aspektami przemocy w rodzinie,
- diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowaniem działań w środowisku zagrożonym przemocą,
- inicjowaniem interwencji w zagrożonym środowisku,
- rozpowszechnianiem informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy, inicjowaniem działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W 2019 roku do Przewodniczącej wpłynęło 11 formularzy "Niebieska Karta" w tym 11 wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”. W 11 przypadkach procedura została wszczęta przez funkcjonariuszy Policji.

Liczba osób wskazanych jako osoby wobec których istnieje podejrzenie że jest stosowana przemoc wynosiła: 39 w tym 12 kobiet, 2 mężczyzn oraz 25 dzieci.

W roku sprawozdawczym realizowane były również procedury z lat ubiegłych tj:

- w 1 przypadku procedura „Niebieskie Karty” była realizowana od 2016r.
- w 1 przypadku procedura „Niebieskie Karty” realizowana była od 2017r
- w 7 przypadkach procedura „Niebieskie Karty” realizowana była od 2018r.

Ogółem w 2019 roku liczba osób objętych pomocą grup roboczych wynosiła 66 w tym 20 kobiet 21 mężczyzn oraz 25 dzieci. Grupy Robocze łącznie w roku sprawozdawczym spotkały się 71 razy w celu omówienia sytuacji rodziny oraz opracowania i realizacji planu działań.

W tym okresie Grupy robocze podjęły decyzję o zakończeniu procedury w 9 rodzinach (dotyczy Niebieskich Kart z 2016, 2017 , 2018 oraz 2019r.).

- liczba zakończonych procedur na podstawie § 18 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” 9 rodzin.
- liczba zakończonych procedur na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” – nie było

Cel szczegółowy nr. 2 Zwiększenie skuteczności pomocy i ochrony dla osób doświadczających przemocy w rodzinie

W celu zwiększenia zakresu pomocy i ochrony ofiar przemocy pracownicy socjalni GOPS oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrównie podejmują następujące działania:

- 1) udzielają informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- 2) udzielają informacji na temat pozyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego,
- 3) udzielają informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
- 4) rozpowszechniają nr telefonu *Niebieska Linia* i *Pomarańczowa Linia Policyjnego Telefonu Zaufania* oraz *Dziecięcego Telefonu Zaufania Rzecznik Praw Dziecka*.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrównie dysponuje wykazem Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Punktów Interwencji Kryzysowej. W razie wystąpienia okoliczności uzasadniających umieszczenie ofiary przemocy w w/w placówce, GOPS udziela pomocy w skierowaniu do:

- 5) Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy MOPS w Elblągu,
- 6) Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR w Olecku,
- 7) Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olsztynie,
- 8) Punktu Interwencji Kryzysowej w Szymonowie.

Ponadto, w przypadku zaistnienia potrzeby GOPS ma możliwość pozyskania miejsca w:

- 1) Ośrodka Interwencji Kryzysowej CARITAS w Olsztynie,
- 2) Centrum CARITAS w Działdowie,
- 3) Stowarzyszenie MONAR – Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Marwałdzie.

W przypadku interwencji kryzysowej wymagającej natychmiastowego odizolowania ofiary przemocy od sprawcy, GOPS jest przygotowany do podejmowania niezwłocznych działań w tym kierunku.

W roku sprawozdawczym Funkcjonariusze Posterunku Policji przeprowadzili 37 Interwencji domowych, w tym wobec 5 sprawców przemocy zostało wszczęte postępowanie karne z art. 207 kk.

Cel szczegółowy nr 3. Zwiększenie skuteczności działań motywująco – interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc.

➤ Udzielenie informacji sprawcom przemocy na temat programów:

Członkowie grup roboczych ZI udzielali informacji na temat programów korekcyjno – edukacyjnych organizowanych przez Fundację „Progresja” w Ostródzie. Osobom, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie proponowano udział w ww. programach.

➤ przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkohol, stosującymi przemoc oraz osobami wobec których przemoc jest stosowana.

W 2019 roku odbyło się 13 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na posiedzenie GKRPA zostały wezwane 32 osoby w związku z wpłynięciem wniosku o wszczęcie postępowania o nadużywaniu alkoholu. W celu uzyskania dodatkowych informacji, dotyczących osób nadużywających alkohol zaproszono 16 osób które złożyły wnioski o wszczęcie postępowania przez GKRPA.

Jedna osoba zdecydowała się na badania przez lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. GKRPA w pełni finansuje tego typu badania.

W 2019 roku nadal funkcjonował Punkt Konsultacyjno-Informacyjny przy GKRPA. W stosunku do roku ubiegłego wzrosła ilość konsultacji udzielonych przez terapeutę uzależnień i psychologa. W sumie psycholog udzielił 62 indywidualne konsultacje i porad, terapeuta – 97. Specjalista terapii umawiał się z klientami indywidualnie w ciągu tygodnia roboczego, natomiast psycholog pełnił dyżur w soboty w godz. 9.00- 14.00. tak, jak w poprzednim roku działała grupa wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnienia. Grupę wspomaga specjalista terapii uzależnień. Dzięki wykwalifikowanej kadrze osoby potrzebujące mają ułatwiony dostęp do specjalistycznej pomocy psychologicznej. Z pomocy psychologicznej mogą korzystać wszyscy potrzebujący wsparcia.

Punkt Konsultacyjno – Informacyjny wspomaga klientów będących po terapii z zaleconą tzw. terapię podtrzymującą czyli udział w grupach abstynenckich lub kontakt z terapeutą. W związku z dużymi odległościami (Działdowo, Ostróda) i brakiem komunikacji byli skazani na brak możliwości udziału w tego typu zajęciach. Dzięki działaniom Punktu K-I każdy kto wykaże

chęć udziału w grupie lub potrzebę rozmowy z terapeutą ma taką możliwość.

Cel szczegółowy nr 4. Podniesienie skuteczności działań służb świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2019 r. w skład Grup Roboczych realizujących procedury „Niebieskie Karty” wchodzili przedstawiciele następujących instytucji: GOPS Dąbrówno, Policja Dąbrówno, GKRPA Dąbrówno, NZOZ „Eskulap” Dąbrówno, Sąd Rejonowy Ostróda, Szkoły Podstawowe Dąbrówno, Elgnowo, Marwałd.

Działania podejmowane przez Grupy Robocze w 2019 r. (m. in.):

- 1) częste wizyty wspierające, monitorujące, sprawdzające w środowisku, w których występowała przemoc (pracownicy socjalni, policja, kuratorzy),
- 2) porady, konsultacje, wskazywanie możliwości rozwiązań rodzinnych, socjalnych, prawnych,
- 3) wzmożona opieka i nadzór nad dziećmi z rodzin przemocowych: pedagodzy szkolni, kuratorzy,
- 4) składanie do sądu wniosków o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,
- 5) kierowanie ofiar przemocy w rodzinie do punktów porad terapeutycznych, psychologicznych, prawnych,
- 6) kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do Gminnej Komisji RPA,
- 7) motywowanie do podjęcia leczenia w kierunku zaprzestania spożywania alkoholu,
- 8) kierowanie do zakładów leczenia odwykowego,
- 9) kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego przy GKRPA,
- 10) pomoc finansowa (GOPS)

Grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego:

- przekazywały osobom, co do których istniało podejrzenie, że doznają przemocy ulotki:

- „ telefonu Niebieska Linia”,
- „wykaz instytucji wspierających ofiary przestępstw i ich rodziny na terenie powiatu ostródzkiego
- „wykaz instytucji wspierających osoby i rodziny z problemami, w tym osoby

doznające przemocy i stosujące przemoc”,

- „pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie”,
- „Kartę praw osoby dotkniętej przemocą w rodzinie”,

Cel szczegółowy nr 5. Działania edukacyjne skierowane dzieci i młodzieży mające na celu propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy

Realizatorami poniższych działań były szkoły:

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ignacego Krasickiego w Elgnowie

Publiczna Szkoła Podstawowa w Marwałdzie

Publiczna Szkoła Podstawowa im Jarosława Iwaszkiewicza w Dąbrównie

- 1) odbyły się zajęcia o charakterze edukacyjno - wychowawczym zarówno na zajęciach z wychowawcami jak i w świetlicach szkolnych. Podczas zajęć indywidualnych i grupowych uczniowie mieli okazję poszerzać swoją wiedzę i kompetencje w zakresie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi. Aktywny udział dzieci i młodzieży w zajęciach profilaktycznych i w zajęciach umożliwiających alternatywne wobec zachowań ryzykownych, zaspokojenie potrzeb psychicznych i społecznych:
- 2) prowadzenie zajęć profilaktycznych na godzinach wychowawczych przez wychowawcę jak również przez pedagoga szkolnego. Realizowano następujące programy:
 - „Przyjaciele Zippiego”
 - „Busola- podróż w bezpieczny świat”
 - „Busola – na morzu uczuć i emocji”
 - „ Strażnicy uśmiechu I” – klasa II
 - „ Strażnicy uśmiechu II” kl. V
 - Kompromis i mediacje – metody rozwiązywania konfliktów; „Uśmiech to najkrótsza droga do drugiego człowieka”Pedagogizacja uczniów w zakresie; „Bezpieczny internet”, „Bezpieczne spędzanie czasu wolnego – ferie zimowe i letnie”, „Jak się uczyć”, „Kształtowanie umiejętności interpersonalnych”, „Rola pedagoga szkolnego w szkole”, Odpowiedzialność nieletnich”, „Wpływ masmediów na zachowanie młodzieży” Udostępnienie filmu o tematyce profilaktycznej z programu Men klasy IV-VIII „Bądźmy poszukiwaczami autorytetu” Warsztaty w klasie VII i VIII: „Dopalacze? Nie dla mnie” oraz „Smaki życia – Debata o dopalaczach”

- Wizyta Fundacji „Grupa T z Torunia” – spektakl „Zaplatani w sieci”
 - W ramach współpracy z Pełnomocnikiem Wójta do Spraw Profilaktyki panią Mariolą Niedobą – zostały przeprowadzone warsztaty pt.:” Wyloguj się z sieci” przez panią Agnieszkę Sawka z Centrum Profilaktyki Ekspert – Kraków – klasa VII i VIII
- 3) organizowanie pedagogizacji rodziców - poprzez zorganizowanie spotkań z rodzicami, konsultacje indywidualne z pedagogiem, psychologiem.
- „Wychowawcza rola rodziny, obowiązki rodzicielskie” – pogadanka z p. Adamem Just z Fundacji „Progresja” Zebranie z rodzicami nt. zagrożeń: alkohol, używki.
 - „Wspieram moje dziecko – motywowanie dzieci do nauki, rola rodziny” Aleksandra Żmich (psycholog z PPP w Ostródzie).
 - Spotkanie z policjantem – odpowiedzialność karna nieletnich, odpowiedzialność rodzicielska, - informowanie rodziców o instytucjach znajdujących w obrębie powiatu ostródzkiego, olsztyńskiego oraz działdowskiego.
- 4) w celu właściwego rozpoznania sytuacji rodzinnej wychowanków i odpowiedniej organizacji wsparcia dla nich współpracowano z pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny, funkcjonariuszami Policji oraz kuratorami,
- 5) systematyczne spotkania dzieci z policjantem, podczas których są informowani o cyberprzemocy i odpowiedzialności nieletnich. Ponadto omawiano problemy związane z bezpieczeństwem uczniów.
- 6) Udostępnianie dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom i innym pracownikom szkoły informatorów edukacyjnych dotyczących problematyki zapobiegania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 6 i 7. Działania edukacyjne skierowane do osób dorosłych służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Dąbrówno wobec zjawiska przemocy

Prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Pracownicy socjalni GOPS w Dąbrównie prowadzą na bieżąco działania edukacyjne

mające na celu wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności poprzez:

- 1) podnoszenie wiedzy klientów w zakresie umiejętności i kompetencji rodzinnych, opiekuńczych, wychowawczych,
- 2) łamanie stereotypów i mitów panujących w rodzinach na temat przemocy,
- 3) wskazywanie właściwych wzorców rodzinnych,
- 4) wskazywanie sposobów radzenia sobie ze stresem, kryzysem rodzinnym, agresją,
- 5) modyfikowanie niewłaściwych postaw i zachowań,
- 6) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- 7) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy, stosowanie pozytywnych wzmocnień.
- 8) Zachęcanie do udziału w zajęciach warsztatowych dla rodziców na temat radzenia sobie w trudnych sytuacjach rodzinnych.
- 9) monitorowanie sytuacji rodzinnej dzieci zagrożonych demoralizacją

Ponadto pracownicy socjalni regularnie monitorują sytuację rodzin, w których w przeszłości występowały incydenty przemocowe i prowadzą działania prewencyjne w środowiskach zagrożonych przemocą.

PODSUMOWANIE

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Dąbrówno realizowane były na wszystkich niezbędnych poziomach. Dokonano analizy zasobów zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podejmowane są liczne działania profilaktyczno – edukacyjne skierowane do mieszkańców gminy jak i specjalistów udzielających pomocy i wsparcia. Decyzje podejmowane podczas spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego przyczyniły się do poprawy współpracy między poszczególnymi elementami systemu . Należy kontynuować realizację dotychczasowych zadań, jednocześnie jednak należy położyć większy nacisk na następujące działania:

- rozwijanie partnerskiej współpracy między podmiotami, instytucjami zajmującymi się pomocą osobom pokrzywdzonym przemocą domową;
- poprawę jakości i zwiększenia dostępności pomocy medycznej, psychospołecznej, poprzez rozszerzenie oferty usług świadczonych przez placówki lecznictwa;
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych specjalistów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- kontynuowanie i rozwój profesjonalnych form pomocy psychologicznej dla dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych. Szerzenie świadomości społecznej głównie psychoedukacja rodziców;
- zwiększenie działań profilaktycznych skierowanych do rodzin, grup rówieśniczych.